

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ

ք. Երևան

26.02.2021թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ
ՔՆՆՈՂ ԱՆՁԻ
թիվ ՍՑ-ԼՕ-2021/30

Նախագահությամբ՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Լ. Օհանյանի
Քարտուղարությամբ՝ Ռ. Մկրտչյանի

Պատվիրատու՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարություն
Մասնակից՝ «Մանանկ» ՍՊԸ

Մասնակցությամբ՝
«Մանանկ» ՍՊԸ-ի ներկայացուցիչ՝ Վ. Պապյանի

Գնման ընթացակարգի ծածկագիրը և առարկան՝
«ՀՀ ՊՆ-ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56» ծածկագրով գնանշման հարցման ընթացակարգ,
բաճկոնների, տաբատների, բամբակյա շապիկների, ուսադիրների, կրծքանշանների և
թևքանշանների ձեռքբերում

Պայմանագրի ծածկագիրը՝ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1»:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը (այսուհետ նաև՝ Բողոքներ
քննող անձ)՝ ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարարության կողմից 01.02.2021թ.-ի թիվ 26/26/1193-2021 գրությամբ «Մանանկ» ՍՊԸ-
ին (այսուհետ նաև՝ Մասնակից) գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող

մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը,

Պ Ա Ր Ձ Ե Ց

1. Գործի նախապատմությունը

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, ՀՀ պաշտպանության նախարարության 27.01.2021թ.-ի թիվ ՊՆ//317-2021 գրության հիման վրա, 01.02.2021թ.-ին «Մանանկ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնել է ընթացակարգ՝ Բողոքներ քննող անձին ներկայացնելով համապատասխան հիմքեր:

Բողոքներ քննող անձին գործը մակագրվել է 01.02.2021թ.-ին:

Բողոքներ քննող անձի 02.02.2021թ.-ին www.gnumner.am կայքում հրապարակված հայտարարությամբ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը ընդունվել է վարույթ և տրվել է թիվ ՍՅ-ԼՕ-2021/30 համարի ծածկագիրը:

11.02.2021թ.-ին և 26.02.2021թ.-ին նշանակվել և հրավիրվել են նիստեր:

Գործի քննությունն ավարտվել է 11.02.2021թ.-ին և Բողոքներ քննող անձի որոշման հրապարակման օր է նշանակվել 26.02.2021թ.-ին:

2. ՀՀ պաշտպանության նախարարության ներկայացրած փաստերը և դիրքորոշումը.

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 27.01.2021թ.-ի թիվ ՊՆ//317-2021 գրությամբ դիմել է ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը և հայտնել հետևյալը.

«Հիմք ընդունելով ՀՀ պաշտպանության նախարարության և «ՄԱՆԱՆԿ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ. կնքված N ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1 և 07.10.2020թ. կնքված N ԳՀԱՊՁԲ-20-7/57-1 գնման պայմանագրերի 2.1.7.1 կետերի բ) ենթակետերի պահանջները՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 2021թ. հունվարի 21-ին լուծել է՝ N ԳՀԱՊՁԲ-20-7/57-1 գնման պայմանագիրը միակողմանի մասամբ, իսկ N ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1 գնման պայմանագիրը միակողմանի ամբողջությամբ:

Միաժամանակ տեղեկացնում են, որ վերոնշյալ պայմանագրերի լուծման վերաբերյալ գրությունները 25.01.2021թ. հրապարակվել են www.gnumner.am հասցեով ինտերնետային կայքում:»:

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ.-ի թիվ 526-Ն որոշմամբ հաստատված գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգի 45-րդ կետի պահանջները, կից ներկայացրել են «Մանանկ» ՍՊԸ-ի վերաբերյալ անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

3. «Մանանկ» ՍՊԸ-ի ներկայացրած փաստարկները և դիրքորոշումը.

Բողոքներ քննող անձը 02.02.2021թ.-ի գրությամբ դիմել է «Մանանկ» ՍՊԸ-ին՝ հնարավորություն տալով ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 01.02.2021թ.-ի թիվ 26/26/1193-2021 գրությամբ նախաձեռնված ընթացակարգի վերաբերյալ ներկայացնել գրավոր կարծիք:

Մասնակիցը, ստանալով կարծիք հայտնելու վերաբերյալ գրությունը, ինչպես նաև ծանուցված լինելով հրավիրված նիստերի տեղի, օրվա և ժամի մասին, ներկայացել է հրավիրված նիստերին:

Մասնակիցը 09.02.2021թ.-ին ներկայացրած թիվ Պ-008 գրավոր դիրքորոշմամբ հայտնել է հետևյալը.

«Ուսումնասիրելով թիվ US-LO-2021/30 ընթացակարգի նախաձեռնման համար հիմք հանդիսացած փաստաթղթերը, գտնում ենք, որ նախաձեռնումը հիմնազուրկ է, իսկ նախաձեռնված ընթացակարգը՝ ենթակա մերժման հետևյալ պատճառներով՝

ՀՀ Պաշտպանության Նախարարության և ՀՀ «Մանանկ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ. կնքված N ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1 պայմանագրով ՀՀ «Մանանկ» ՍՊԸ-ն պարտավորվել է առավելագույնը մինչև 30.11.2020թ. արտադրելու և գնման ժամանակացույցի համաձայն ՀՀ ՊՆ-ին մատակարարելու 150 հատ Բաճկոն (Բաճկոն ձմեռային սև գույնի ՌՌ), 150 Վ/կ Բաճկոն և Կաբատ (Բաճկոն և Կաբատ կեպիով սև գույնի ՌՌ) և 150 Վ/կ Բաճկոն և Կաբատ (Բաճկոն և Կաբատ կեպիով կարճաթև սև գույնի ՌՌ):

Քանի որ սահմանված ժամկետում հիշյալ 3 տեսակի բաճկոնները չեն մատակարարվել 21.01.2021թ. ՊՆ ՆՏԱԴ-ը միակողմանի ամբողջությամբ լուծել է վերոնշյալ պայմանագիրը: Հիշյալ 3 տեսակի բաճկոնները չեն արտադրվել ու մատակարարվել հետևյալ պատճառներով՝

Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2020թ. մարտի ամսին հայտարարել է կորոնավիրուսային հիվանդությանը պայմանավորված համաճարակ: Դրա հետ կապված ՀՀ Կառավարության 16.03.2020թ. «Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում 2020թ. մարտի 16-ից մինչև սեպտեմբերի 11-ը հայտարարվել է արտակարգ դրություն, իսկ ՀՀ Կառավարության 11.09.2020թ. N 1514-Ն որոշմամբ 2020թ. սեպտեմբերի 11-ից մինչև 2021 թ. հունվարի 11-ը ՀՀ-ում սահմանվել է կարանտին:

2020թ. մարտի ամսից մինչև օրս «Մանանկ» ՍՊԸ-ն Կառավարության հիշյալ որոշումների հիման վրա աշխատել է տևական ընդհատումներով, բազմաթիվ աշխատողներ վարակվել են կորոնավիրուսով, որի պատճառով ՍՊԸ-ն այդ ամբողջ ընթացքում գործել է 20-25% հզորությամբ: Եղել են դեպքեր, որ որևէ արտադրամասի 1 աշխատողի վարակման պատճառով չի աշխատել ամբողջ արտադրամաս, քանի որ որպես կոնտակտավորներ արտադրամասի բոլոր աշխատողները ինքնամեկուսացվել են: Իսկ ձևարանի աշխատողների ինքնամեկուսացման պատճառով տևական ժամանակով պարալիզացվել է ողջ ֆաբրիկայի գործունեությունը:

Կորոնավիրուսի համաճարակը խիստ բացասաբար է անդրադարձել նաև հումքի, օժանդակ նյութերի և աքսեսուարների ներկրման վրա, որոնք մեր կողմից գնվում և ներկրվում են առավելապես արտասահմանից (Ռուսաստան Բելոռուս, Թուրքիա և այլն:) Համավարակի պատճառով ամիսներ շարունակ այդ երկրների հետ փակ են եղել օդային և ցամաքային հաղորդակցությունները:

Բացի նշված պայմանագիրը, «Մանանկ» ՍՊԸ-ն կնքված այլ պայմանագրեր ունի նաև այլ գերատեսչությունների հետ: Վերը հիշատակված ֆորս-մաժորային պայմանների պատճառով այդ պայմանագրերի լրիվ կամ մասնակի կատարումը ևս խոչնդոտել է վիճահարույց պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարմանը:

Այդ դժվարություններին ավելացել է նաև 2020 թ. սեպտեմբերի 27-ին Ադրբեջանի կողմից սանձազերծված պատերազմը ՀՀ-ի և ԱՀ-ի նկատմամբ: Սեպտեմբերի 27-ից մինչև պատերազմի ավարտը՝ նոյեմբերի 9-ը «Մանանկ» ՍՊԸ-ն կասեցրել է բոլոր պայմանագրային պարտավորությունները, այդ ընթացքում միմիայն զբաղվելով հայկական բանակի համար համազգեստի, վրանների, քնապարկերի արտադրությամբ ու առաջնագիծ մատակարարմամբ, որի պատճառով խախտվել են ոչ միայն սույն, այլև այլ

գերաբնասողությունների հետ կնքված փաստյակ այլ պայմանագրերով նախատեսված մատակարարումների ժամկետները:

1. ՀՀ «Գնումների մասին» Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն մասնակիցն ընդգրկվում է Գնումների գործընթացի մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում, եթե խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է Պարտավորության կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին փակվելու մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի համաձայն՝ «պարտապանը պարտավորությունը չկատարելու և (կամ) անպարշաճ կատարելու համար պարտասխանատու է մեղքի առկայության դեպքում: Պարտապանը ճանաչվում է անմեղ, եթե ապացուցվում է, որ ինքը պարտավորությունը պարշաճ կատարելու համար ձեռնարկել է իրենից կախված բոլոր միջոցները >>:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն «Ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացրելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպարշաճ կատարած անձը պարտասխանատվություն է կրում, եթե չապացուցի, որ պարշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի, այսինքն փակվելու պայմաններում արտակարգ և անկանխատեսելի հանգամանքների հետևանքով, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով»:

ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1 պայմանագրի 7-րդ կետով սահմանված է՝ «Պայմանագրով պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար կողմերն ազատվում են պարտասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է սույն պայմանագիրը կնքելուց հետո և որը կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել.....>>:

2. Ֆորս-մաժորային իրադրության պատճառով է միայն 2020թ. դեկտեմբեր ամսվա սկզբներին Հայաստան հասել ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1 պայմանագրով նախատեսված 3 փուլի բաճկոնների արտադրման համար անհրաժեշտ և ամիսներ առաջ պարտավորված գործվածքեղենը և կարի համար նախատեսված արտեսուարները: Քանի որ բաճկոնների մատակարարման վերջնաժամկետը ավարտված է եղել 18.12.2020թ.

N Մ-015 գրությամբ ՊՆ ՆՏԱԴ-ի ղեկավարին գրավոր ներկայացվել է ստեղծված Ֆորս-մաժորային իրադրությունը, հայտնվել է, որ անհրաժեշտ գործվածքները և

աքսեսուարները արդեն ստացվել է և խնդրվել է նշված 3 տեսակի բաճկոնների արտադրությունը ու մատակարարումը փոխանցել հաջորդ տարվան, որի համար պատրաստակամ ենք ներկայացնելու համապատասխան բանկային երաշխիքներ, կամ երկկողմանի լուծելու պայմանագիրը: Մինչև 22.01.2021թ. սույն գրությանը որևէ պատասխան չի տրվել, մեզ պահելով անորոշության մեջ: Միայն 22.01.2021թ. ՊՆ ՆՏԱԴ-ից ստացել ենք ծանուցում հիշյալ 3 տեսակի բաճկոնների մասով պայմանագիրը միակողմանի ամբողջությամբ լուծելու մասին: Տարօրինակ է, որ մեր հիշյալ գրությունից 35 օր հետո է լուծվել պայմանագիրը, այն դեպքում, երբ մենք խնդրել էինք բաճկոնների արտադրությունը փոխանցել հաջորդ տարվան: Եթե փոխանցումը կատարվեր, ապա առավելագույնը 30 օրում կհասցնեինք արտադրելու և մատակարարելու հիշյալ բաճկոնները: Այս հանգամանքը փաստում է այն մասին, որ ՊՆ ՆՏԱԴ-ին առանձնապես չի հետաքրքրել հիշյալ բաճկոնները:»:

Վերոգրյալի հիման վրա և հաշվի առնելով «Մանանկ» ՍՊԸ-ի գործողություններում մեղքի բացակայությունը՝ Մասնակիցը Բողոքներ քննող անձին խնդրել է «Մանանկ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը մերժել:

Մասնակիցը, ի լրումն վերոհիշյալ գրության, 16.02.2021թ.-ին թիվ Մ-018 գրությամբ հայտնել է հետևյալը.

«Ի լրումն ՍՅ-ԼՕ-2021/30 ընթացակարգով մեր 09.02.2021թ. դիրքորոշմանը, մանրամասնում ենք, թե կոնկրետ ինչում է դրսևորվել ֆորս-մաժորային իրավիճակի ազդեցությունը N <<ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1>> պայմանագրով նախատեսված երեք տեսակի բաճկոնների / 150 հատ բաճկոն ձմեռային սև գույնի ՌՌ, 150 լ-կ բաճկոն և տաբատ՝ կեպիով սև գույնի ՌՌ և 150 լ-կ բաճկոն և տաբատ՝ կեպիով կարճաթև սև գույնի ՌՌ/ ժամանակին չմատակարարման վրա:

- հիշյալ ծածկագրով մրցույթին <<Մանանկ>> ՍՊԸ-ն մասնակցության հայտ է ներկայացրել 31.08.2020թ.: Հայտերի բացումը տեղի է ունեցել 01.09.2020թ, իսկ 06.10.2020թ. կնքվել է պայմանագիրը:

Մրցույթի մասնակցության հայտ <<Մանանկ>> ՍՊԸ-ն ներկայացրել է նկատի ունենալով նաև, որ ՀՀ-ում արտակարգ դրության ավարտից՝ սեպտեմբերի 11-ից հետո արտասահմանի հետ բացվելու են ավտոճանապարհային և օդային հաղորդակցությունները, ուստի ի վիճակի կլինեինք ներկրելու բաճկոնների և տաբատների կարման համար անհրաժեշտ գործվածքները և աքսեսուարները: Սակայն արտակարգ

դրության ավարտի հենց նույն օրը՝ սեպտեմբերի 11-ին, ՀՀ Կառավարության հիշարակված որոշման հիման վրա ՀՀ-ում սահմանվել է կարանտին և ըստ էության փակ է մնացել ցամաքային և օդային բոլոր հաղորդակցությունները: Բացի այդ, այդ օրերին Վրաստանում ևս լայն թափով սկսեց տարածվել կորոնավիրուսը, ուստի Վրաստանը փակել էր ՀՀ-ի հետ բոլոր ցամաքային հաղորդակցությունները:

- Տվյալ իրադրությունում ելքը միայն Թուրքիայի հետ կապն էր, որտեղից ավտոմեքենաներ մուտք էին գործում Հայաստան: ՀՀ-ում «SKYPE» համակարգով կապնվելով Թուրքիայի մեր մարակարար կազմակերպությունների հետ, հոկտեմբերի 6-9 պարզվեց, որ անհրաժեշտ բոլոր գործվածքները և աքսեսուարները, սակայն պատերազմի ողջ ընթացքում, ինչպես նաև պատերազմի ավարտից ևս մտք մեկ ամիս անց կասեցված էին ՀՀ և Թուրքիայի միջև բոլոր տեսակի շփումները, այդ թվում նաև բեռնափոխադրումները, որի պատճառով է միայն պարզվել, որ գործվածքները և աքսեսուարները ՀՀ հասել 2020թ. դեկտեմբեր ամսվա սկզբներին:

- Ինչպես հայտնել ենք նախորդ դիրքորոշման մեջ, պայմանագրի ժամանակացույցի ընթացքում «Մանանկ» ՍՊԸ-ի մի քանի աշխատակիցներ վարակվել են կորոնավիրուսով, որը նույնպես ազդել է Ընկերության բնականոն գործունեության վրա:

Կից ուղարկվում է Ընկերության աշխատակիցներ Արթուր Գեղամյանի, Դոնարա Մարտիրոսյանի, Գայանե Կարապետյանի՝ կորոնավիրուսով վարակված լինելու վերաբերյալ բժշկական տեղեկանքների պատճենները: Եղել նաև դեպքեր, որ վարակված աշխատակիցները բուժումը ստացել են տնային պայմաններում ինքնամեկուսացվելով և չեն դիմել բուժօգնությանը:»:

4. ՍՑ-LO-2021/30 ընթացակարգի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

Սույն գործի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերի համաձայն՝

i. ՀՀ պաշտպանության նախարարության (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) և «Մանանկ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ.-ին կնքվել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» ծածկագրով պետական գնման պայմանագիր (այսուհետ նաև՝ Պայմանագիր):

ii. Պայմանագրի հավելված 1-ով սահմանված տեխնիկական բնութագիր-գնման ժամանակացույցով սահմանվել է, որ Մասնակիցը 4-րդ եռամսյակում (բայց ոչ ուշ

30.11.2020թ.-ը) պետք է մատակարարի 150 հատ «բաճկոն /բաճկոն ձմեռային սև գունի ՌՌ/», 150 էկ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով սև գունի ՌՌ/» և 150 էկ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով /կարճաթև/ սև գունի ՌՌ/» ապրանքատեսակները:

iii. www.gnumner.am համացանցային կայքում՝ «Պայմանագրերը միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում 25.01.2021թ.-ին հրապարակված Պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին 22.01.2021թ.-ի թիվ ՆՏԱ/189 ծանուցման համաձայն՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարության և «Մանանկ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» գնման պայմանագրի համաձայն՝ Մասնակիցը մինչև 2020թ.-ի նոյեմբերի 30-ը պետք է մատակարարեր՝ 150 հատ «բաճկոն /բաճկոն ձմեռային սև գունի ՌՌ/», 150 էկ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով սև գունի ՌՌ/» և 150 էկ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով/կարճաթև/ սև գունի ՌՌ/» ապրանքատեսակները, որոնք չի մատակարարել:

Հիմք ընդունելով վերոնշյալ պայմանագրի 2.1.7.1 կետի «բ» ենթակետը՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 2021թ.-ի հունվարի 22-ին միակողմանի ամբողջությամբ լուծել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» գնման պայմանագիրը (խախտվել է մատակարարման ժամկետները):

5. Բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

Բողոքներ քննող անձը լրիվ, օբյեկտիվ և բազմակողմանի հետազոտելով և գնահատելով սույն գործում առկա ապացույցները, և համադրելով դրանք գործով պարզված փաստական հանգամանքների հետ, հանգում է այն եզրակցության, որ ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 01.02.2021թ.-ի թիվ 26/26/1193-2021 գրությամբ «Մանանկ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգն ենթակա է բավարարման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ նաև՝ Օրենսգիրք) 347-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորությունները պետք է կատարվեն պատշաճ՝ պարտավորության պայմաններին, օրենքին և այլ իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 352-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի համաձայն՝ եթե պարտավորությունը նախատեսում է կամ հնարավորություն է ընձեռում որոշել դրա օրը

կամ ժամանակահատվածը, ապա պարտավորությունը պետք է կատարվի այդ օրը կամ այդ ժամանակահատվածի ցանկացած պահին: Այն դեպքերում, երբ պարտավորությունը կատարման ժամկետ չի նախատեսում և ժամկետի որոշման պայմաններ չի պարունակում, այն պետք է կատարվի պարտավորության ծագումից հետո՝ ողջամիտ ժամկետում:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ ողջամիտ ժամկետում չկատարված պարտավորությունը, ինչպես նաև այն պարտավորությունը, որի կատարման ժամկետը որոշվում է պահանջի պահով, պարտապանը պարտավոր է կատարել այդ մասին պարտատիրոջ պահանջի ներկայացման օրվանից հետո՝ յոթնօրյա ժամկետում, եթե պարտավորության կատարման այլ ժամկետ չի բխում օրենքից, այլ իրավական ակտերից, պարտավորության պայմաններից, գործարար շրջանառության սովորույթներից կամ պարտավորության էությունից:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 408-րդ հոդվածի համաձայն՝ պարտավորության խախտում է համարվում այն չկատարելը կամ անպատշաճ (կետանցով, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների թերություններով կամ պարտավորության բովանդակությամբ որոշվող այլ պայմանների խախտմամբ) կատարելը:

Օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պարտապանը պարտավորությունը չկատարելու և (կամ) անպատշաճ կատարելու համար **պատասխանատու է մեղքի առկայության դեպքում**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով: Պարտապանը ճանաչվում է անմեղ, եթե ապացուցում է, որ ինքը պարտավորությունը պատշաճ կատարելու համար ձեռնարկել է իրենից կախված բոլոր միջոցները:

Օրենսգրքի 420-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ եթե պարտավորությունը չկատարելը կամ այն անպատշաճ կատարելը տեղի է ունեցել երկու կողմերի մեղքով, ապա դատարանը համապատասխանաբար նվազեցնում է պարտապանի պատասխանատվության չափը: Դատարանն իրավունք ունի նաև նվազեցնել պարտապանի պատասխանատվության չափը, եթե պարտատերը դիտավորյալ կամ անզգույշ նպաստել է պարտավորությունները չկատարելու կամ անպատշաճ կատարելու հետևանքով պատճառված վնասների չափի ավելացմանը կամ ողջամիտ միջոցներ չի ձեռնարկել դրանց նվազեցման համար:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն հոդվածի 1-ին կետի կանոնները համապատասխանաբար կիրառվում են նաև այն դեպքերում, երբ պարտապանը, անկախ

իր մեղքից, օրենքի կամ պայմանագրի ուժով պատասխանատվություն է կրում պարտավորությունը չկատարելու կամ անպատշաճ կատարելու համար:

Օրենսգրքի 466-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ պայմանագիրը լրիվ կամ մասնակի կատարելուց միակողմանի հրաժարվելու դեպքում, երբ պայմանագրից հրաժարվելը թույլատրվում է օրենքով կամ կողմերի համաձայնությամբ, պայմանագիրը համապատասխանաբար համարվում է լուծված կամ փոփոխված:

Պայմանագրի 1.1 կետի համաձայն՝ Վաճառողը պարտավորվում է սույն պայմանագրով (այսուհետ՝ պայմանագիր) սահմանված կարգով, ծավալներով, ժամկետներում և հասցեով Գնորդին մատակարարել պայմանագրի N 1 հավելվածով՝ Տեխնիկական բնութագիր-գնման-ժամանակացուցով նախատեսված ապրանքը (այսուհետ՝ ապրանք), իսկ Գնորդը պարտավորվում է ընդունել ապրանքը և վճարել դրա համար:

Պայմանագրի 2.1.7 կետի համաձայն՝ Գնորդը իրավունք ունի միակողմանի լուծել պայմանագիրը (լրիվ կամ մասնակի), եթե Վաճառողն էականորեն խախտել է պայմանագիրը:

Պայմանագրի 2.1.7.1 կետի համաձայն՝ Վաճառողի կողմից պայմանագիրը խախտելն էական է համարվում, եթե՝

ա) մատակարարվել է անպատշաճ որակի ապրանք որը չի կարող փոխարինվել Գնորդի համար ընդունելի ժամկետում,

բ) ապրանքի մատակարարման ժամկետները խախտվել են 10 օրացուցային օրից ավելի, պայմանագրով սահմանված ժամկետից:

Վերոնշյալ հոդվածների համակարգված վերլուծության արդյունքում, Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ օրենսդիրն որպես պարտավորությունը խախտելու համար պատասխանատվության պարտադիր պայման սահմանել է պարտավորությունը խախտած անձի մեղքի առկայությունը: Պարտապանը պարտավորությունը անպատշաճ կատարելու համար չի կարող կրել պատասխանատվություն՝ մեղքի բացակայության պայմաններում: Ուստի, այն դեպքերում, երբ պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը խախտելու մեջ բացակայում է պարտապանի մեղավորությունը, «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետում նշված պատասխանատվությունը չի կարող վրա հասնել ու հանգեցնել մասնակցի (պարտապանի)՝ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ընդգրկելուն:

Ավելին, եթե պարտավորությունը չկատարելը կամ այն անպատշաճ կատարելը տեղի է ունեցել երկու կողմերի մեղքով, պարտապանի պատասխանատվության չափը պետք է նվազեցվի, ինչպես նաև այն դեպքերում, երբ պարտատերը դիտավորյալ կամ անզգույշ նպաստել է պարտավորությունները չկատարելու կամ անպատշաճ կատարելու հետևանքով պատճառված վնասների չափի ավելացմանը կամ ողջամիտ միջոցներ չի ձեռնարկել դրանց նվազեցման համար, ընդ որում, նաև այն դեպքերում, երբ պարտապանը, անկախ իր մեղքից, օրենքի կամ պայմանագրի ուժով պատասխանատվություն է կրում պարտավորությունը չկատարելու կամ անպատշաճ կատարելու համար:

Սույն գործի փաստերի համաձայն՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարության և «Մանանկ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» ծածկագրով պետական գնման պայմանագրի հավելված 1-ով սահմանված տեխնիկական բնութագիր-գնման ժամանակացույցով սահմանվել է, որ Մասնակիցը 4-րդ եռամսյակում (բայց ոչ ուշ 30.11.2020թ.-ը) պետք է մատակարարի 150 հատ «բաճկոն /բաճկոն ձմեռային սև գունի ՌՌ/», 150 էլ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով սև գունի ՌՌ/» և 150 էլ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով /կարճաթև/ սև գունի ՌՌ/» ապրանքատեսակները:

www.gnumner.am համացանցային կայքում՝ «Պայմանագրերը միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումներ» բաժնում 25.01.2021թ.-ին հրապարակված Պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին 22.01.2021թ.-ի թիվ ՆՏԱ/189 ծանուցման համաձայն՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարության և «Մանանկ» ՍՊԸ-ի միջև 06.10.2020թ.-ին կնքված թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» գնման պայմանագրի համաձայն՝ Մասնակիցը մինչև 2020թ.-ի նոյեմբերի 30-ը պետք է մատակարարեր՝ 150 հատ «բաճկոն /բաճկոն ձմեռային սև գունի ՌՌ/», 150 էլ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով սև գունի ՌՌ/» և 150 էլ «բաճկոն և տաբատ /բաճկոն և տաբատ կեպիով/կարճաթև/ սև գունի ՌՌ/» ապրանքատեսակները, որոնք չի մատակարարել:

Հիմք ընդունելով վերոնշյալ պայմանագրի 2.1.7.1 կետի «բ» ենթակետը՝ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 2021թ.-ի հունվարի 22-ին միակողմանի ամբողջությամբ լուծել է թիվ «ԳՀԱՊՁԲ-20-7/56-1» գնման պայմանագիրը (խախտվել է մատակարարման ժամկետները):

Վերոնշյալ իրավական նորմերի և փաստական հանգամանքների հիման վրա՝ Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ տվյալ դեպքում, «Մանանկ» ՍՊԸ-ի կողմից դրսևորած անզործության արդյունքում, Պատվիրատուն, հիմք ընդունելով Պայմանագրի

դրույթները, միակողմանիորեն 22.01.2021թ.-ին լուծել է այն՝ www.gnumner.am համացանցային կայքում 25.01.2021թ.-ին հրապարակելով պայմանագրի միակողմանի լուծման մասին թիվ ՆՏԱ/189 ծանուցումը:

Տվյալ դեպքում, Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ «Մանանկ» ՍՊԸ-ի կողմից Պայմանագրի հավելված 1-ով սահմանված Տեխնիկական բնութագիր-գնման ժամանակացույցով նախատեսված ապրանքները չեն մատակարարվել վերջինիս կողմից դրսևորած անգործության արդյունքում, իսկ Պատվիրատուն, հիմք ընդունելով Պայմանագրի դրույթները, միակողմանի հրաժարվել է Մասնակցի հետ կնքված գնման աշխատանքների պայմանագրից՝ համարելով այն լուծված:

Անդրադառնալով սույն գործի քննության ընթացքում Մասնակցի կողմից ներկայացված փաստաթղթերին ու հանգամանքներին, մասնավորապես՝ 09.02.2021թ.-ին և 16.02.2021թ.-ին Բողոքներ քննող անձին ուղղված գրությանն ու դրա կից նյութերին, Բողոքներ քննող անձը հարկ է համարում փաստել հետևյալը.

Պայմանագրի 7-րդ գլխով սահմանվել է, որ Պայմանագրով պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է սույն պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել:

Այդպիսի իրավիճակներ են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրություն հայտարարելը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում սույն պայմանագրով պարտավորությունների կատարումը:

«Քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ **ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձը պատասխանատվություն է կրում, եթե չապացուցի, որ պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի,** այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների **հետևանքով**, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

«Վճռաբեկ դատարանը նախկինում կայացրած որոշմամբ արդեն իսկ անդրադարձել է վկայակոչված հոդվածի մեկնաբանությանը: Մասնավորապես, «Վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ օրենսդիրն որպես պարտավորությունը

խախտելու համար պատասխանատվության պարտադիր պայման սահմանել է պարտավորությունը խախտած անձի մեղքի առկայությունը: Նույն հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսվել է մեղքի բացակայության պարագայում պարտավորությունը խախտած անձի պատասխանատվությունը, եթե պարտավորությունը բխում է ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացումից: Ընդ որում, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելիս պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձն ենթակա չէ պատասխանատվության միայն այն դեպքում, եթե ապացուցի, որ պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի, այսինքն՝ տվյալ պայմաններում արտակարգ և անկանխելի հանգամանքների հետևանքով: Այդ կանոնը կիրառելի չէ, եթե օրենքով կամ պայմանագրով նախատեսվել է նույնիսկ անհաղթահարելի ուժի առկայության պայմաններում պարտավորությունը չկատարած կամ անպատշաճ կատարած անձի պատասխանատվություն կրելու հանգամանքը (*տե՛ս*, «Արդշինհնվեստբանկ» ՓԲԸ-ն ընդդեմ «Լանդրաս» ՓԲԸ-ի թիվ ԵՔԴ/0595/04/08 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 17.04.2009 թվականի որոշումը):

Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ օրենսդիրը նախատեսել է, որ պարտավորությունը խախտած ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձն ազատվում է դրա համար պատասխանատվությունից, եթե ապացուցում է, որ պարտավորության պատշաճ կատարումն անհնար է եղել անհաղթահարելի ուժի հետևանքով: Անհաղթահարելի ուժի կիրառումը պետք է պայմանավորված լինի այնպիսի հանգամանքների զուգորդմամբ, որոնք անհնարին են դարձնում կողմերի ստանձնած պարտավորությունների կատարումը, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով:

Միևնույն ժամանակ, ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող անձին անհաղթահարելի ուժի հիմքով պատասխանատվությունից ազատելը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն, պայմանավորված է արտակարգ և անկանխելի, այսինքն՝ այնպիսի բացառիկ, անսովոր, եզակի հանգամանքների ի հայտ գալով, որոնք հաղթահարելը տվյալ պարագայում օբյեկտիվորեն անհնարին է: Ընդ որում, ի հայտ եկած հանգամանքի արտակարգ և անկանխելի լինելը յուրաքանչյուր դեպքում պետք է դիտարկել ու գնահատել կոնկրետ պարտավորության բնույթի և դրա կատարման պայմանների շրջանակներում (*տե՛ս*, «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ՓԲԸ-ի ընդդեմ «Վլադ Հակոբյանի անվան «Համակցված կերերի գործարան» ՓԲԸ-ի թիվ ԵԷԴ/0888/02/14 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 27.11.2015 թվականի որոշումը):

Վերոնշյալ իրավական նորմերի և փաստական հանգամանքների հիման, դրանք համադրելով Մասնակցի ներկայացրած դիրքորոշման հանգամանքներին, Բողոքներ քննող անձը հանգում է այն եզրակացության, որ տվյալ դեպքում, ՀՀ կառավարության 16.03.2020թ.-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում արտակարգ դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 298-Ն որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում 2020 թվականի մարտի 16-ից ժամը 18:30-ից սկսած մինչև 2020 թվականի սեպտեմբերի 11-ը ժամը 17:00-ն ներառյալ ժամկետով արտակարգ դրություն հայտարարելու հանգամանքը, ապա ՀՀ կառավարության 11.09.2020թ.-ի «կորոնավիրուսային հիվանդությամբ (COVID-19) պայմանավորված կարանտին սահմանելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում՝ 2020 թվականի սեպտեմբերի 11-ից, ժամը 17:00-ից մինչև 2021 թվականի հունվարի 11-ը ներառյալ կարանտին սահմանելու մասին թիվ 1514-Ն որոշումը, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 27.09.2020թ.-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում ռազմական դրություն հայտարարելու մասին» թիվ 1586-Ն որոշումը, օբյեկտիվորեն չէր կարող ազդել Ընկերության ստանձնած պարտավորությունների չկատարման վրա, քանի որ Պայմանագիրը կնքվել է Հայաստանի Հանրապետությունում կարանտին սահմանելու և ռազմական դրություն հայտարարելուց հետո՝ այդ ժամանակահատվածում, որպիսի պայմաններում անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հիմքով Պայմանագրով ստանձնած պարտավորություններն ամբողջությամբ չկատարելու համար Մասնակիցը չի կարող ազատվել պատասխանատվությունից, ինչպես վերը նշվեց, **անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը պետք է ծագի պայմանագիրը կնքելուց հետո**, և որը կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել:

Ընդ որում, Բողոքներ քննող անձը հարկ է համարում փաստել նաև, որ Մասնակցի կողմից դիրքորոշմամբ չներկայացվեցին բավարար փաստեր ու հանգամանքներ, որոնց առկայության պարագայում հնարավոր կլիներ հաստատված համարել արտակարգ դրություն, ապա կարանտին և ռազմական դրություն հայտարարելու հանգամանքների՝ Մասնակցի ստանձնած պարտավորությունների չկատարման վրա օբյեկտիվորեն ազդելու փաստի մասին: Վերջինիս կողմից չներկայացվեց կոնկրետ որևէ գործողություն, որը հաղթահարելը, անհաղթահարելի ուժով պայմանավորված, օբյեկտիվորեն եղել է անհնարին՝ կոնկրետ պարտավորության բնույթի և դրա կատարման պայմանների շրջանակներում:

Բողոքներ քննող անձը հարկ է համարում նաև փաստել, որ Մասնակցի աշխատակիցներ՝ Արթուր Գեղամյանի, Դոնարա Մարտիրոսյանի և Գայանե

Կարապետյանի կորոնավիրուսով վարակվելու հանգամանքով չի հիմնավորվում, որ վերջիններս հանդիսանում են ընկերության տվյալ գործունեության գործընթացով զբաղվող միակ այն պատասխանատու անձիք, ում բացակայության պայմաններում հնարավոր չէր կատարելու պայմանագրային պարտավորությունները:

Փաստերը, որոնք, օրենքի կամ նորմատիվ իրավական ակտերի համաձայն, պետք է հաստատվեն միայն որոշակի ապացույցներով, չեն կարող հաստատվել այլ ապացույցներով:

Հատկանշական է նաև այն, որ Գայանե Կարապետյանին մեծահասակի ամբուլատոր բժշկական քարտից քաղվածքը տրվել է 15.10.2020թ.-ին, Դոնարա Մարտիրոսյանին քաղվածքը տրվել է 24.11.2020թ.-ին և նշվել, որ հիվանդ է եղել 05.09.2020թ.-ից 25.09.2020թ.-ը: Իսկ Արթուր Գեղամյանի անվամբ տրված թիվ 12866 էպիկրիզում դուրս գրման ամսաթիվ է նշվել 20.10.2020թ.-ը:

Վերոնշյալներով պայմանավորված՝ Բողոքներ քննող անձը փաստում է, որ Մասնակցի կողմից Պայմանագրով ստանձնած վերջինիս պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարումը պայմանավորված չի եղել օբյեկտիվ հանգամանքներով, որոնց առկայության դեպքում հնարավոր կլիներ սույն գործի քննության ընթացքում արձանագրել Մասնակցի մեղքի բացակայությունը՝ «քաղաքացիական օրենսգրքի 417-րդ հոդվածի իմաստով:

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ ... մասնակիցն ընդգրկվում է գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում, եթե խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը:

Կարգի 33-րդ կետի 17-րդ ենթակետի համաձայն՝ պայմանագիր կնքած անձի կողմից ստանձնված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու հիմքով պայմանագիրն ամբողջությամբ կամ մասնակի միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումը պատվիրատուն հրապարակում է տեղեկագրում՝ նշելով հրապարակման ամսաթիվը: Պայմանագիր կնքած անձը համարվում է պայմանագիրը միակողմանի լուծելու մասին պատշաճ ծանուցված՝ ծանուցումը տեղեկագրում հրապարակվելուն հաջորդող օրվանից: Պայմանագիրն ամբողջությամբ կամ մասնակի միակողմանի լուծելու մասին ծանուցումը

տեղեկագրում հրապարակվելու օրը ուղարկվում է նաև պայմանագիր կնքած անձի էլեկտրոնային փոստին:

Այսպիսով, վերոհիշյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի լույսի ներքո, դրանց համակարգված վերլուծության արդյունքում Բողոքներ քննող անձը հանգում է այն եզրակացության, որ «Մանանկ» ՍՊԸ-ն խախտել է պայմանագրով նախատեսված և դրա շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը:

Ուստի, հիմք ընդունելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի դրույթները, Մասնակցին պետք է ընդգրկել գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում՝ 2 (երկու) տարի ժամկետով:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 50-րդ հոդվածի 7-րդ մասով՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը.

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 01.02.2021թ.-ի թիվ 26/26/1193-2021 գրությամբ «Մանանկ» ՍՊԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված թիվ ՍՑ-ԼՕ-2021/30 ծածկագրով ընթացակարգը բավարարել:

2. «Մանանկ» ՍՊԸ-ին ընդգրկել գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում՝ 2 (երկու) տարի ժամկետով:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն տեղեկագրում հրապարակելուն հաջորդող օրը:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն իրավապարտադիր է, որը կարող է փոփոխվել կամ վերացվել, այդ թվում՝ մասնակի, միայն դատարանի կողմից:

ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ
ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ՝

ԼԵՎՈՆ ՕՀԱՆՅԱՆ

